

Cestovatele a dobrodruhy Míšu a Ondru jsme opustili kousek za hranicí válkou postiženého Súdánu. Na cestě pouští museli nejprve uhnout běžícímu stádu pštrosů a hned poté rychle jedoucímu vojenskému džípu s ozbrojenými súdánskými vojáky, kteří s kulometem na korbě lovili prchající pštrosy.

Asi hodinu po zběsilém průjezdu vojenského džípu přicházíme k vojenské kontrole. Přes cestu je tady položena rezavá ocelová závora a kolem samé ostnaté dráty. Je tady jedna větší hliněná chýše, v jejímž stínu polehává šest černých vojáků. Tři z nich mají jizvové tetování kolem očí a jeden několik hlubokých zářezů vertikálně přes obličej. Ten asi bude z jiného kmene. Jakmile si nás všimají, berou do rukou samopaly a jdou nám vstříc. Nevídné přísné pohledy hovoří za vše. Nemají z nás ani trochu radost.

Procházíme kontrolou pasů a batohů. Potom jeden z vojáků něco hlásí do vysílačky. Následně nám oznamuje, že se tady nesmíme volně pohybovat a budeme muset počkat u nich, než něco pojede. Trvá to asi hodinu. Ten s vertikálními zářezy přes obličej nám zatím nabídl čaj. Jmenuje se Wani. Po chází z vesnice v okolí Sakure při hranicích

Středoafričské republiky a Konga. Ti dva bez jizev v obličejích jsou Dinkové, drží se trochu stranou. Kmenová příslušnost tady stále ještě znamená hodně. Konečně přijíždí osobní pick up. Na malé korbě se tísni asi desítky lidí. Nevím, jak nás tam chtějí natlačit, ale

nebudeme mít na výběr. Vojáci důkladně kontrolují všechny cestující. Řidič direktivně nařizují, že nás musí vzít. Nastupujeme tedy na korbu mezi ostatní a vyrazíme.

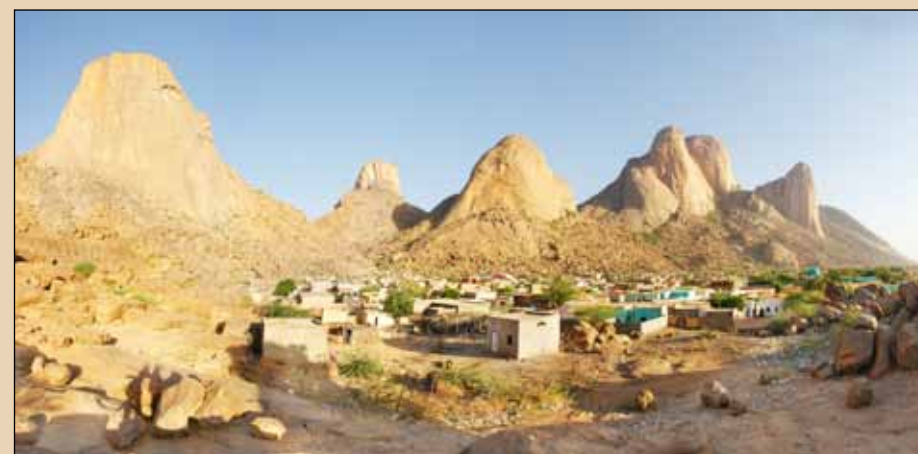
Otázka cti

Po několika hodinách cesty přijíždíme do vesnice Rashid. Řidič nás už dál nechce vézt, jen pokud zaplatíme. Děkujeme tedy za ne-

dobrovolné svezení a vystupujeme z korby. Spolucestující se s námi loučí jako se starými přáteli. Ocitli jsme se v hliněné vesnici, kde vládne hnědá barva. Všichni muži tady mají dlouhé vzdušné bílé dželábíe a bílé turbany nebo čapky. Ženy venku nejsou. Míříme do

kavárny nebo spíše do hliněné garáže, kde černý kavárník obložený starými ruskými čajovary čaruje nad několika džezvami na žhavých uhlících. Záměrně říkám, že čaruje, protože ve své volné dželábii a velkém turbanu vypadá v čajové páře jako kouzelník. V místnosti sedí asi desítky mužů. Všichni nás postupně zdraví muslimským pozdravem as-salam aleikum. Odpovídáme a sedáme si na malé plastové židličky, určené původně spíše pro děti. Kavárník ihned přichází, uctivě zdraví a ptá se, co si dáme. Objednáváme dvě kávy a dvě studené koly. V tu chvíli se zvedá jeden z mužů u vedlejšího stolu a kavárníkovi podává peníze. Potom se na nás usměje a říká, že je jeho velkou ctí nás pozvat. Nestacíme se divit. To je ta nebezpečná země, kde nás podle mnohých mají určité zabít?

Za chvílička je káva na stole. Byla připravená v džezvě, tradičním arabským způsobem. Ochutnáváme. Po procestování Etiopie, kde připravují patrně nejlepší kávu světa, máme

velmi vysoko nastavenou laťku, ale tato káva se nenechává zahanbit. Další z mužů sedících kolem nás nám objednáva vodní dýmku, šišu. Za chvílička už ji máme na stole i se skleničkou vody. Bože, tahle kultura je mému srdci tak blízká. Muž v bílé dželábii, který nám zaplatil kávu, odchází. „Bylo mi velkou ctí vás pozvat na kávu. Přejí hodně štěstí na vaší cestě,“ říká, když prochází kolem našeho stolu. Jakmile máme kávu dopitou, zvedá se zase jiný pán a platí nám další dva šálky, lépe řečeno dvě zvláštní konvičky, připomínající spíše Aladinovy lampy. Co se to tady děje?

Země zaslíbená

Při odchodu se alespoň ze slušnosti snažíme zaplatit, ale vše je uhrazeno a kavárník nám přeje šťastnou cestu. Toto je země, kde zuří dvě šílené války? Odcházíme na stopa. Staví nám hned první auto. Po dlouhé době

V hodině fyziky.
„Tělesa se teplem roztahují a zimou smršťují.“
„Tak třeba prázdniny, pane učiteli, v létě jsou dva měsíce a v zimě jen týden.“

Foto: Meteo - Yellowstone National Park - wikipedia.org

DOMINIK RUBÁŠ

Prameny MINERÁLNÍCH vod

Co mají společného minerální prameny s geologií? Velmi mnoho. Vlastnosti podzemních vod jsou totiž dány právě horninovým podložím v daném místě. Voda je schopná z hornin přijímat minerály, a tím se obohacovat. Navíc se delším pobytem v podzemí dokonale vyčistí, ve větších hloubkách se může i výrazně ohřát. Pokud má voda v prameni teplotu vyšší než 20 °C, mluvíme o tzv. termální vodě.

V České republice je množství lázeňských měst. Měst, která byla založena právě tam, kde ze zemských útrob vyvěrají vody různých chutí i teplot a mají prokazatelně pozitivní vliv na lidské zdraví. Ta nejznámější lázeňská města najdeme na západě Čech. Jsou jimi světově známé Karlovy Vary, Františkovy Lázně či Mariánské Lázně. V každém z těchto měst najdeme spoustu pramenů, přičemž každý pramen má jiné vlastnosti, např. jiný obsah rozpuštěných minerálních látek či jinou chuť. V Karlových Varech uvidíme také nejteplejší pramen v ČR – „Vřídlo“ (teplota vody 73 °C, tryská do výšky až 14 m).

Kromě západočeských lázní se s minerálními prameny setkáme na mnohých dalších místech. Jmenujme město Louny, ve kterém byl vřetm objeven vůbec náš nejhlubší zdroj vody. Voda v prameni „Luna“ pochází z hloubek více než 1 km!

Známé lázně s minerálními prameny jsou i na Moravě. Zmířme alespoň Luhačovice, ve kterých můžeme ochutnat vodu „Vincentku“.

Zájemcům o toto téma doporučuji knížku Martina Janošky „Minerální prameny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku“, ve které je popsáno 100 hlavních lokalit.

Foto: PUNTO STUDIO FOTO AG, robnaw - Adobe stock; Bertramz, Fabrizio Demartis - wikipedia.org